

HYVINKÄÄ

Tekniikka ja ympäristö

12.9.2016

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN TERVEYDENSUOJELUOHJE 2.

PÄIVÄHOITO- JA KERHOTILOJEN SUUNNITTELU JA PERUSTAMINEN

Yleistä

Tähän ohjeeseen on koottu vaatimuksia ja suosituksia päivähoito- ja kerhotilojen suunnittelua varten, jotta terveydensuojelulain (763/1994) mukaiset vaatimukset täyttyisivät. Ohje on apuna uudisrakennusta tai vanhan päiväkodin peruskorjausta suunniteltaessa, mutta myös suunniteltaessa päivähoito- tai kerhotilan sijoittamista jo olemassa olevaan rakennukseen. Suunnitteluvaiheessa tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä ympäristöterveydenhuoltoon, varhaiskasvatuspalveluihin, rakennusvalvontaan (tilan uusi käyttötarkoitus) sekä palo- ja työsuojeluviranomaisiin.

Terveydensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä **30 vrk ennen toiminnan aloittamista** terveydensuojelulain (763/1994) 13 §:n mukainen ilmoitus Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuoltoon. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske perhepäivähoitoa.** Ilmoitus tulee tehdä myös toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja peruskorjausten yhteydessä sekä toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tai toiminnan lopettamisesta. Ilmoitusmenettely koskee myös lisä- ja väliaikaistiloja.

Terveydensuojeluasetuksen (1280/1994) 4 §:n mukaisesti ilmoituksen liitteenä tulee olla pohja- ja ilmanvaihtopiirustukset, ilmanvaihdon mittauspöytäkirja (koneellinen ilmanvaihto), tarvittaessa selvitys talousveden laadusta sekä tieto rakennusvalvontaviranomaisen hyväksymän pääpiirustuksen mukaisesta tilan käyttötarkoituksesta ja mahdollisesti vireillä olevista luvista. Rakennus, joka täyttää rakentamismääräyskokoelman vaatimukset, on yleensä myös terveydensuojelulain vaatimukset täyttävä. Ilmoituslomakkeita saa tekniikan ja ympäristön asiakaspalvelupisteestä os. Suutarinkatu 2 tai Hyvinkään kaupungin nettisivuilta <http://www.hyvinkaa.fi/asuinymparisto-ja-rakentaminen/sahkoinen-asiointi/>

Terveydensuojeluviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja toimittaa toiminnanharjoittajalle todistuksen ilmoituksen käsittelystä. Toimitilat tarkastetaan tarvittaessa. Ilmoituksen käsittelystä peritään ympäristölautakunnan hyväksymän taksan mukainen maksu.

Ympäristö ja piha-alue

Liikenteen ja muiden lähteiden aiheuttama melu tulee ottaa huomioon päivähoitotiloja suunniteltaessa. Jos melutasojen arvioidaan ylittävän ohjeavot (Valtioneuvoston päätös melutason ohjeavoista 933/1992) ja saattavan aiheuttaa terveystahaitta, tulee melutasoja alentaa melusuojuksilla, erikoisikkunoilla ym. On myös mahdollista ettei tontti ole ollenkaan sopiva päivähoitokäyttöön esim. melun tai ilman epäpuhtauksien takia. Liikenteen ja muiden lähiympäristön melulähteiden aiheuttaman keskiäänitason ei tulisi tontilla klo 7- 22 ylittää 55 dB(A).

HYVINKÄÄ

Tekniikka ja ympäristö

12.9.2016

Rakennuspaikan tulee olla riittävän kuiva ja maaperän puhdas. Paikan tulee olla riittävän valoisa, mutta myös varjoa tulee olla tarjolla. Pihan materiaali ei saa aiheuttaa pölyhaittoja. Leikkipiha on oltava käyttökelpoinen kaikkina vuoden aikoina. Pihan riittävästä valaistuksesta tulee huolehtia.

Päiväkodin ulkoleikkialueen tulisi olla päiväkodin välittömässä läheisyydessä. Jos ulkoleikkialueelle joudutaan kulkemaan, pitää reitin sinne olla turvallinen. Ulkoleikkialueen tulee olla aidattu. Aidan tulee olla riittävän korkea, vähintään 1200 mm. Aidan alareunan ja maanpinnan välinen rako tulee olla korkeintaan 100 mm. Aita ei saa olla helposti kiipeiltävissä. Portin tulee olla sellainen, että sen avaaminen on lapsille hankalaa.

Lisäohjeistusta ulkoleikkialueen turvallisuuteen liittyen on Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen oppaassa 71 ”Päivähoidon turvallisuussuunnittelu”, Tukesin verkkosivuilla ja RT-kortissa RT 89-10966, Ulkoleikkipaikat.

Asiointi- ja huoltoliikenne päivähoito- ja kerhotiloihin on järjestettävä niin, ettei se aiheuta vaaraa lapsille.

Sisätilat

Tilaa tulee varata riittävästi hoidossa olevien lasten ikärakenne huomioiden mm. leikkiä, lepoa ja ruokailua varten. Päivähoitotilojen tulee olla riittävän väljät lapsen hyvän kehityksen turvaamiseksi ja mahdollisten terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Tilapaikkojen enimmäismäärä määrittyy sen mukaan, kuinka monta 3-6 –vuotiasta lasta voi olla kokopäivähoitossa samanaikaisesti. Päivähoitoryhmät tarvitsevat hyötytilaa 6-8,5 m²/lapsi. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että alle 3-vuotiaat tarvitsevat enemmän tilaa kotialueella kuin isommat (8,5 m²/alle 3 v. ja 6 m²/ 3-6 v.). Osapäiväisille lapsille tulee varata hyötyalaa vähintään 4 m². Osapäiväiseksi / kerhotyypiseksi toiminnaksi katsotaan toiminta, joka kestää alle 5 tuntia/ryhmä, ja jossa ei tarjota lämmintä ruokaa, esim. koululaisten iltapäiväkerho tai lasten päiväkerho.

Toimintatiloja ovat lasten ryhmätilat/kotialueet sekä lasten käytössä olevat yhteistilat ja salit. Päiväkodin kotialueen suositellaan sisältävän vähintään 70 m² varsinaista oleskelutilaa, joka voi jakautua kahteen tai useampaan leikki-, ruokailu- ja lepohuonetilaan. Lisäksi hyötyalaaan lasketaan eteistila ja märkäeteinen sekä wc- ja pesutilat. Eteis- ja märkätiloja voidaan yhdistää tarvittaessa myös muiden kotialueiden tilojen kanssa. Yhteistiloihin lasketaan eri kotialueiden tai vastaavien yksiköiden yhteisessä käytössä olevat pienryhmä-, kerho-, versta- ja ateljeetitilat, kirjasto ja lasten käytössä oleva kotikeittiö. Lasten toiminta-alueeseen ei katsota kuuluvan huolto-, varasto-, neuvottelu-, toimisto-, vaatehuolto-, sosiaali-, keittiö- eikä siivousvälinehuoltotiloja. Päivähoituhuoneistossa on oltava lisäksi riittävästi varastotilaa mm. lelujen, askartelutarvikkeiden, liikuntavälineiden, wc- ja käsipyyhepaperien säilytystä varten. Myös toimisto- ja neuvottelutilojen tarve tulee huomioida.

Tilat ja pintamateriaalit tulee suunnitella siten, että ne ovat helposti puhtaana pidettäviä.

Sisäilmassa ei saa esiintyä terveyshaittaa aiheuttavina pitoisuuksina mikrobeja, pölyä, kaasumaisia yhdisteitä tai muita epäpuhtauksia. Sisäilman radonpitoisuus tulee selvittää, koska Hyvinkää on radonaluetta.

HYVINKÄÄ

Tekniikka ja ympäristö

12.9.2016

Sähköasennusten tulee olla lapsille turvallisia. Lasten tiloissa olevat liedet on syytä suojata turvakytkimellä niin, etteivät lapset saa niitä itse päälle. Valaistuksen tulee olla riittävä. Suositeltava valoteho kaikkialla päivähoitotiloissa on 300 lux.

Uloskäyntien yhteydessä (varauloskäyntejä lukuun ottamatta) tulee olla tuulikaappi. Päivähoitotiloissa kuravaatteiden pesua ja kuivatusta varten tulee järjestää tilat mieluiten sisäänkäynnin yhteyteen. Kuravaatteiden pesupisteessä tulisi olla hiekanerotuskaivo. Vaatteiden säilytystä varten on jokaiselle lapselle oltava omat lokerikot ja kenkätelineet.

Mikäli liinavaatteiden pesu tapahtuu päivähoitotiloissa, on vaatehuoltoa varten oltava asianmukaisesti varustettu vaatehuoltotila, jossa on riittävä tulo- ja poistoilmanvaihto sekä pyykinpesu- ja kuivauslaitteet. Mikäli näitä ei pystytä järjestämään tulee vaatehuolto hoidattaa esim. pesulassa. Tällöin tulee suunnittelussa huomioida pesulapyykin sekä puhtaiden liinavaatteiden säilyttämiin tarvittavat tilat.

Päivähoito- ja kerhotiloissa on oltava riittävä ilmanvaihto. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) 10 §:n mukaisesti ulkoilmavirran tulee olla käytön aikana vähintään 6 l/s henkilöä kohden. Ulkoilmavirta saa kuitenkin olla 4 l/s henkilöä kohden, jos varmistetaan siitä, etteivät sisäilman epäpuhtauspitoisuudet tai lämpötila nouse niin suuriksi, että ne aiheuttavat terveyshaittaa taikka kosteus nouse niin suureksi, että se voisi aiheuttaa rakenteissa, laitteissa taikka niiden pinnoilla mikrobikasvun riskiä. Ilmanvaihto ei saa aiheuttaa vetoisuutta ja ulkoilmavirran laadun tulee olla riittävän puhdasta.

Päivähoito- ja kerhotilojen huoneilman lämpötilan tulee olla lämmityskaudella + 20 °C - + 26 °C ja lämmityskauden ulkopuolella + 20 °C - +32 °C. Lattiapinnan alin keskiarvolämpötilan tulee olla vähintään + 19 °C ja seinäpinnan alin keskiarvolämpötilan vähintään + 16 °C (arviointi tehdään STMa 545/2015 mukaisesti). Rakenteiden pistemäinen lämpötila ei saa alittaa + 11 °C:ta.

Päivähoito- ja kerhotiloissa ei saa olla teknisten laitteiden tai ympäristömelun aiheuttamaa ohjearvon ylittävää melua. Keskiäänitason toimenpideraja on oleskeluun tarkoitetuissa huoneissa päivällä 35 dB ja yöllä 30 dB (ympäri vuorokautiset päiväkodit). Jos päivähoitotila sijoitetaan esim. kerrostaloon, tulee huolehtia siitä, ettei päiväkodin aiheuta toimenpiderajoja ylittävää melua ympäröiviin asuntoihin. Päiväkodin akustiseen suunnitteluun tulee kiinnittää huomiota. Vaimennus vähentää toiminnasta aiheutuvan melun aiheuttamaa häiriötä. RT-ohjekortin (96-11003) mukaan jälkikaiunta-ajan tulee päiväkodin toimintatiloissa olla alle 0,6 sekuntia.

Päivähoitotiloissa kalusteiden, rakenteiden ja lämpöpattereiden terävät kulmat on syytä suojata. Huonekalujen tulee olla tukevia ja käytössä kestäviä. Hyllyt ja kalusteet on kiinnitettävä siten, etteivät ne pysty kaatumaan lasten päälle (esim. hyllyköt on kiinnitettävä seinään ja kerrossängyt toisiinsa ja tarvittaessa seinään).

Päiväkodin tulee liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkostoon. Jos yleistä vesi- ja viemäriverkostoa ei alueella ole, tulee talousveden laatu tutkittua ja viemärijärjestelmän soveltuvuus selvittää heti suunnittelun alussa.

Wc-, pesu- ja siivoustilat

Tartuntatautien leviämisen ehkäisemiseksi jokaisella päivähoitoryhmällä tulisi olla omat wc- ja pesutilat. Wc-tilat olisi hyvä sijoittaa sisäänkäynnin läheisyyteen niin että lapset voivat pestä kädet ennen leikki- ja lepotiloihin saapumista.

Kokopäiväryhmän tiloissa tulee jokaista alkavaa kymmentä lasta kohden olla wc-istuin ja käsienpesuallas. Kerhotiloissa tulee olla toiminnan mukaan riittävästi wc-tiloja, pääsääntöisesti yksi wc ja käsienpesuallas 10-15 lasta kohti. Käsienpesupisteet tulee varustaa pesuaineannostelijalla ja käsipyyhetylineellä. Käsien kuivaamiseen tulee käyttää kertakäyttöpyyhkeitä.

Päivähoituhuoneistossa, jossa hoidetaan alle 3-vuotiaita lapsia, on oltava erillinen pyllynpesuallas ja vaipanvaihtotas. Vaipanvaihtopisteeseen tulee varata riittävästi asianmukaista säilytystilaa puhtaille vaipoille, kertakäyttökäsineille ym. tarvikkeille sekä kannellinen roska-astia käytetyille vaipoille. Vaipanvaihtoalustan on oltava tukeva, kosteutta imevä ja helposti puhdistettavissa. Wc-tiloissa on hyvä olla lattiakaivo.

Päivähoituhuoneistoon tulee varata työsuojeluviranomaisten ohjeiden mukaisesti henkilökunnalle asianmukaiset peseytymis-, pukeutumis-, käymälä- ym. tilat.

Päivähoito- ja kerhotilojen (wc-tilat, hoitotilat, käytävät, eteiset) siivousta varten tulee varata riittävän suuri lukollinen siivousvälineiden puhdistus- ja säilytystila. Tila varustetaan vesipisteellä, lattiakaivolla, kaatoaltaalla, kuivauspatterilla, koneellisella poistoilmanvaihdolla ja riittävällä määrällä telineitä ja hyllytilaa siivouksessa käytettäville välineille ja aineille. Päivähoitotiloihin tulee laatia kirjallinen siivoussuunnitelma. Siivoussuunnitelman liitteenä tulee olla käytöturvallisuustiedotteet siivousaineista.

Ruoan käsittely- ja/tai valmistustilat päiväkodissa

Päivähoito- ja kerhotilojen valmistuskeittiöt ja jakelukeittiöt ovat elintarvikelainsäädännön mukaisia elintarvikehuoneistoja ja niissä noudatetaan erillisiä keittiöistä annettuja ohjeita (terveys- suojeluohje 1). Ryhmäperhepäiväkotiin ohjeita sovelletaan soveltuvin osin.

Tupakointi

Tupakkalain (549/2016) mukaan päiväkotien sisätiloissa ja ulkoalueilla ei saa tupakoida, eikä käyttää savutonta tupakkatuotetta.

Jätehuolto

Päivähoito- ja kerhohuoneistossa on oltava riittävästi jäteastioita. Jäteastiat on sijoitettava, varustettava ja hoidettava siten, ettei niistä aiheudu hajua tai terveyshaittaa. Jätehuoltotila tulee sijoittaa siten, että sen käyttö ja huolto on helppoa ja ettei huoltoliikenne vaaranna lasten turvallisuutta. Jätehuoltotiloja suunniteltaessa tulee huomioida jätehuoltomääräykset.

HYVINKÄÄ

Tekniikka ja ympäristö

12.9.2016

Lähteet

Terveydensuojelulaki 763/1994

Terveydensuojeluasetus 1280/1994

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015.

Tupakkalaki 549/2016

Infektoriskien vähentäminen päivähoitossa. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:28

Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Oppaita 71

Rakennustieto Oy ohjekortit